

Utförsäljningen av våldsutsatta kvinnor

– en jämförelse av kvinnofridsarbetet i Norden

7 februari 2023

Unizon

140 icke-vinstdrivna jourer:

kvinnojourer, tjejjourer, ungdomsjourer, jourer specialiserade på sexuella övergrepp.

Under 2021 hade Unizons jourer över **187 000 kontaktilfällen** med stödsökande. Stödkontakterna har fortsatt att öka under 2021 men ej placeringarna på skyddade boenden.

Bildades 1996 –funnits i 27 år!

ETT
JÄMSTÄLLT
SAMHÄLLE
FRITT FRÅN
VÅLD

Ett sammanhållet arbete

Unizon och jourerna stöttar, skyddar, förebygger och påverkar utifrån en kunskap om hur våld, kön, genus och makt hänger ihop.

ÄVEN MÄNS VÅLD MOT KVINNOR KRÄVER POLITISKA SATSNINGAR!

Uppgifter: Tre hittade döda – man misstänks mördat kvinna och barn

Tog sedan sitt liv, enligt uppgift • Hittades i bostad i Vallentuna

Siri, 20, höggs ihjäl – sambon döms till livstid

Nyhetsrapporterna kommer tätt om skjutningar som ökar runt om i landet. Politiker tävlar om att fördöma snabbast och starkast. Satsningarna på denna brottslighet är nödvändiga, det finns ingen tvekan om det.

Men mäns grova brottslighet som drabbar kvinnor, våldtäkter, mord och misshandel, kräver samma status, resurser och engagemang och måste tas på samma allvar.

En kvinna dödad i sin egen säng där hennes barn ligger bredvid borde generera samma kraftfulla politiska satsningar som en man skjuten på gatan av en annan man.

Stoppa barns tvångsumgänge med förövare!

”Jag uttryckte min ovilja kraftigt, grät och skrek vid överlämningar, ringde polis för att få hjälp, gjorde rymningsförsök och ändå var det **ingen som accepterade att jag inte ville.**”

- citat från svarande

9 av 10 har fått bestående psykiska men ända in i vuxen ålder till följd av tvångsumgänget som barn.

7 av 10 berättade eller visade för någon vuxen att de inte ville träffa den våldsutövande föräldern - men endast en tredjedel upplever att de blivit lyssnade på.

AFTONBLADET

LOGGA IN

Tintin, 8, hittades död – anhöriga kräver lagändring

► Unizon: Toppen av ett isberg ✓ Rapport: Barnen måste bli lyssnade på

Till: Politiker och domstolar

Stoppa barns tvångsumgänge med förövare nu!

Kampanjen skapades av

Unizon . ✉

70 037 av 75 000 underskrifter

Barns tvångsumgänge med förövare måste upphöra

- Barn ska aldrig tvingas till umgänge med en förälder som är dömd för våld mot barnet eller närstående till barnet.
- Umgänge ska aldrig ske då förälder och barn är placerade på skyddat boende, eller har andra skyddsinsatser från samhället, som exempelvis kontaktförbud eller skyddade personuppgifter.
- En förälder som är dömd för upprepat våld eller allvarligt våld mot barnet eller närstående till barnet ska förlora vårdnaden om barnet.
- Domstolar ska ha meddelandeplikt och själva behöva tala om för barnet att de dömer till tvångsumgänge.

Kvinnor ska inte tvingas välja mellan hemlöshet och våld

- Kommuner och privata bostadsaktörer måste bygga fler lägenheter och sänka inkomstkraven så att våldsutsatta kvinnor enklare kan få en ny bostad.
- Ge våldsutsatta kvinnor förtur till bostäder – både i kommunala och privata bostadsbolags kösystem.
- Socialtjänsten i varje kommun måste bevilja placeringar på kvinnojourernas, idéburna, ickevinstdrivande skyddade boenden i ökad utsträckning.

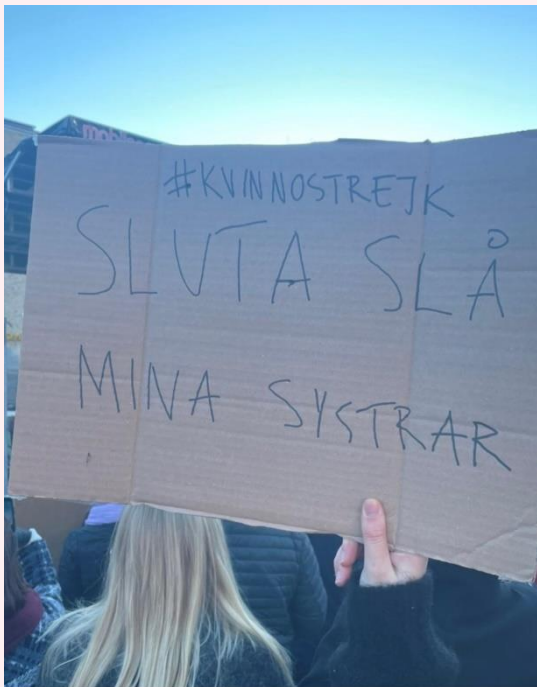

Kvinnors och barns liv är ingen vara på en marknad

- Socialtjänsten i landets kommuner måste bevilja och bekosta placeringar på skyddat boende. Att bo i skyddat boende kostar pengar för kommunen och det måste få kosta pengar.
- Långsiktig finansiering och permanenta statsbidrag till hela jourernas verksamheter – för stöd, skydd, prevention och påverkan.
- Främja arbete mellan offentliga aktörer och jourer genom IOP – Idéburet Offentligt Partnerskap.

Stå på kvinnors och flickors sida! Vi är många som kämpar för kvinnors och flickors rättigheter och ett jämställt samhälle fritt från våld.

Fler bilder från de respektive länderna

KRISESENTERTILBUDET I NORGE

**KRISESENTER
SEKRETARIATET**

ORGANISASJON FOR KRISESENTER I NORGE

STARTEN

- KRISESENTRENE SRANG UT AV KVINNEBEVEGELSEN
- OSLO KRISESENTER BLE ETABLERT I 1978
- I MANGE ÅR VAR SENTRENE DRIFTET PÅ FRIVILLIG BASIS
- 1983 – 38 KRISESENTRE ETABLERT
- 2010 – 50 KRISESENTRE I NORGE
- 2010 – LOV OM KOMMUNALE KRISESENTERTILBUD

LOV OM KOMMUNALE KRISESENTER- TILBUD (1.1.2010)

§ 1. Formålet med lova

Formålet med denne lova er å sikre eit godt og heilskapleg krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsette for vald eller truslar om vald i nære relasjonar.

§ 2. Krav til krisesentertilbodet

Kommunen skal sørge for eit krisesentertilbud som skal kunne nyttast av personar som er utsette for vald eller truslar om vald i nære relasjonar, og som har behov for rådgjeving eller eit trygt og mellombels butilbud.

Tilbodet skal gi brukarane støtte, rettleiing, hjelp til å ta kontakt med andre delar av tenesteapparatet og skal omfatte:

- a. eit krisesenter eller eit tilsvarande gratis, heilårs, heildøgns, trygt og mellombels butilbud, og
- b. eit gratis dagtilbud, og
- c. eit heilårs og heildøgns tilbod der personar nemnde i første ledd kan få råd og rettleiing per telefon, og
- d. oppfølging i reetableringsfasen, jf. § 4.

KRISESENTER – ET KOMMUNALT ANSVAR

- BLE UNDERLAGT KOMMUNENE I 2011
- FINANSIERINGEN GIKK FRA 20/80 –
KOMMUNAL/STATLIG TIL Å LIGGE UNDER
KOMMUNENES RAMMETILSKUDD
- 50 KRISESENTER I 2010 – 44 KRISESENTER I
2023

Det trygge huset

Krisesentertilbudet i norske kommuner

Statistikken for 2021 viser krisesentrenes tilbud og brukeraktivitet. Formålet med registrering av aktivitet og tilbud på krisesentrene er videreutvikling av tilbudet, og å legge grunnlag for forskning og kunnskapsutvikling.

1 795

1 795 voksne bodde på krisesentrene i 2021

1 442 barn bodde på et krisesenter i 2021

Ingen botilbud har vært stengt i 2021 som følge av koronapandemien

Metode og formål med statistikken

ET GODT NOK TILBUD?

- STOR VARIASJON I TILBUDET
- MANGLENDE FINANSIERING
- STERK KRITIKK AV RIKSREVISJONEN OG GREVIO (EUROPARÅDETS KONTROLLORGAN)
- MANGLENDE FINANSIERING
- SVAKT LOVVERK – PÅGÅENDE REVIDERING – NYTT LOVFORSLAG SENDES PÅ HØRING HØSTEN 2023
- OPPTRAPPINGSPLAN MOT VOLD MOT BARN OG VOLD I NÆRE RELASJONER – PLANLAGT HØSTEN 2023

HVILKE ENDRINGER ØNSKER VI?

- KOMPETANSEHEVING OM VOLD OG KRISESENTERTILBUDET BLANT HJELPEAPPARAT OG MYNDIGHETER
 - STADFESTE AT LOVEN KREVER DØGNBEMANNING (IKKE BARE DØGNÅPENT)
 - STRENGERE KOMPETANSEKRAV
 - STRENGERE KRAV TIL BYGG OG BEMANNING
 - ØREMERKEDE MIDLER
 - KONKRETISERE ANSVARFORDELING I KOMMUNEN
 - STRENGERE TILSYN – KONSEKVENSER VED BRUDD PÅ LOVEN
-

Arbete mot våld i Finland

Vägval gällande organisering
och finansiering

Forum Jämställdhet

7.2.2023 Sari Laaksonen

FÖRBUNDET FÖR
MÖDRA- OCH
SKYDDSCHEM

Förbundet för Mödra- och Skyddshem

- Grundad 1945
- 30 medlemsorganisationer,|
tillsammans cirka 800 anställda, nästan 2000 frivilliga
- Årligen cirka 25 000 får hjälp
 - Skyddshem (motsvarar kvinnojouren)
 - Mödrahem
 - Mödrahem som är specialiserade på behandling av missbruksproblem
 - Rådgivning och hjälp under dagtiden i samma frågor som 24/7 enheter samt barnets bästa i separation

Skyddshem

24/7 anställda på plats

29 med 228 familjerum,
19 av dem FMS:s
medlemsorganisationer

2022 i FMS:s skyddshem
1867 kvinnor, 206 men
1595 barn

Lag: staten finansierar
och koordinerar
skyddshemstjänster
cirka 24,5 M € årligen

Årlig ansökan och kontrakt
med THL

Rådgivning och hjälp under dagtid

individuellt och grupparbete
också med förövaren

22 av FMS:s
medlemsorganisationer

2022 i FMS:s organisationer
3051 kvinnor, 1578 men
603 barn

Mest finansierat av stöd från
Veikkaus /STEA (lotteriet)

Årlig ansökan till STM från
medlemsorg. + förbundet

Smått finansiering också
från kommuner

Chat

Professionella från FMS:s
medlemsorganisationer chattar,
förbundet koordinerar

2022 i FMS:s chat om våld
1384 samtal med vuxna
1033 samtal med barn och unga

Mest finansierat av stöd från
Veikkaus /STEA (lotteriet)

Årlig ansökan till
STM från förbundet

En del finansiering
från donationer

FÖRBUNDET FÖR
MÖDRA- OCH
SKYDDSHEM

Bakgrund av skyddshemmen i Finland

- **De första skyddshemmen grundades 1979**
- **Tidigare finansierat med kommunala betalningsåtaganden.**
Man fick komma in när som helst, men under första vardagen kontaktades den kommunala socialtjänsten där socialsekreteraren gjodre beslut om åtaganden.
 - Barnfamiljer fick åtagandet från barnskydd
 - Dom som kom utan barn fick det från socialt arbete för vuxen, vilket var svårare att få.
- På grund av Istanbulkonventionen och GREVIOs rekommendationer:
Lag om ersättning som betalas av statens medel till producenter av skyddshemstjänster. **Skyddshemslagen trädde i kraft 1.1.2015**

Positiva effekter av förändringen

- **Finansieringen är stabil** och beviljas på årsbasis
- **Finansiering av skyddshem har ökats:**
 - 2015 var 19 skyddshem -> 29, 114 familjerum -> 228
 - lagen betonar erfarenhet av arbetet mot våld vid ansökan
- Rikstäckande statistik
- Mer forskning pågår
- Beslut av vem som får komma in och vistelsens längd görs i skydsshemmen
- Det är möjligt att komma in anonymt (ändå anmälningssplikt till barnskyddet)

Effekterna ur synpunkt av autonomi

Förutom finansiering överfördes också koordination av skyddshemsarbete till staten:

- Staten har beslutsrätt om datainsamling och utvecklingen
- Kundfeedback går direkt till statlig koordination, föreningen får ett färdig sammandrag
- Flexibilitet i användningen av personalen blev svårare
 - t.ex. möjlighet att delta på FMS chat

FMS medlemsorganisationer är ändå nöjda med nya kordination

Grundläggande förändringar pågår i Finland

- **Social- och hälsovårdsreformen från 1.1.2023**
 - Över 300 kommuner -> 21 välfärdsområd
 - Förebyggande våld i nära relationer är nu en uppgift i familjecentret
 - Integration av ideella organisationernas arbete till ny sturktur?
- **Reform av finansieringsmodellen för social- och hälsoorganisationers understöd 2020–2026**
 - De understöd som tidigare finansierades med intäkterna från penningpelsverksamheten överförs till statens allmänna budgetfinansiering från ingången av 2024.
- Diskussion om det borde fås en lag om arbete mot våld
 - Inte bra för ideella organisationer, då tar bidrag från Veikkaus/STEA slut

Krisecentertilbud i Danmark

Præsentation af Anja Radeka, faglig leder af
vidensafdelingen i Dansk Kvindesamfunds
Krisecentre

Krisecenterbevægelsens historik

Kvinder bryd ikke sammen, de bryd ud!

- **Krisecenterbevægelsen udsprang af kvindebevægelsen**
- **1970 kvindebevægelsen på sit højeste og vold mod kvinder var fokusområde**
- **Kvindegrupper ønskede at etablere kvindehuse**
- **1978 første kvindekrisecenter etableres i Ringsted**
- **Krisecentrene blev et tydeligt bevis for mænds vold mod kvinder**

Krisecentertilbuddet etableres ..

- I mange år var krisecentrene drevet primært af frivillige
- 2002 Danmarks første handleplan til bekæmpelse af vold mod kvinder – fra 2008 og frem til 2022 kønsneutralisering, med fokus på partnervold, frem for vold mod kvinder.
- 2004 kvinders ret til at komme på krisecenter nedfældet i Serviceloven § 109

I Lov om Social Service § 109

- Alle kvinder i alle kommuner har ret til et krisecenterophold hvis de er udsat for vold i nær relation – børn følger med
- Selvmøderprincip
- Kvinder som ”...har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold”
- Ifølge paragraffen skal kvinderne modtage omsorg og støtte under opholdet
- Ret til sagsbehandler, koordinerende rådgiver og 10 timers psykolog til kvinder og børn
- 82 kvindekrisecentre operere under § 109 i Danmark

Voldsramte kvinder og børn på krisecenter

- 2618 kvinder tog ophold på krisecenter i 2021 – en stigning fra 2000
- 2254 børn boede på krisecenter i 2021 med deres mor
- Flere henvendelser til Lev Uden Vold (national hotline og koordineringsindsats)
- Ambulant behandling (rådgivning til voldsramte kvinder) under Sig Det Til Nogen – 6 rådgivninger på

Er det godt nok?

Mangelfuldt overlap mellem krisecenter og kommune – efterværn?

Mere end 100.000 kvinder udsættes for vold af forskellige art hvert år – krisecentrene griber kun en lille del

Stort behov for varige ambulante tilbud – også for børn

Myndighederne ved ikke nok om vold – kommunerne skal pålægges en koordineret indsats

Mistanke om vold mod mor og barn udredes ikke ordentligt nogen steder.

Især manglende viden om psykisk vold selvom vi fik psykisk vold paragraffen i 2019

HVAD ER PÅ VEJ?

- Ny handleplan til bekæmpelse af partnervold og partnerdrab - stadig til forhandling under ny regering
- Større fokus på kvinders udsathed overfor partnerdrab
- Større fokus på voldsudøver - flere midler til behandlingstilbud til voldsudøvere
- Et krisecentertilbud til mænd er måske på vej .. ? Udenom Serviceloven § 109

TUSIIND TAK!

KAMPEN FORTSÆTTER...

Kvinnojouurer.

”Idea la kvinnojouurer utesluts när kommuner upphandlar”

Ta vara på kompetensen. I Botkyrka upphandlas just nu kommunens skyddade boende i en marknadsprocess som helt utesluter de kvinnojouurer som jobbat med frågan i många år. Gör i stället som i Sigtuna, där ett unikt samarbetsavtal undertecknas i dag, skriver företrädare för Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund, SKR.

Antalld personlig dygnet runt, året om. Säkerhetsdörrar, lämningsbesök, insynsbyrå och videokameravakning. Exemplet är hämtade från Botkyrka kommuns konceptifikation i en upgående upphandling av skyddat boende för våldutsatta personer. Den långa listan kräver en personlighet och starka kvaliteter som behåller ideella kvinnojouurer från att delta. Dygnet runt bemanning och skåpkydd är omöjliga för den stora majoriteten kvinnor och barn som bor på skyddat boende. Det kan till och med vara kontraproduktivt i processen att lägga märke över en egen liv. I stället är utifrån kvaliteten av hjälpa. Kvinnojouurer är den akter som har långt erfarenhet och ett starkt nätverk på området, och kvaliteten på jourerna ofta har överlägsna i granskningar. Uppförande nog är Botkyrka upphandling, enbart värd på den och inte kvaliteten. Den är en upphandling i hela kvadraten och är tillgänglig för alla upphandlingar och är upprägnat. I ett svep utesluter alltså kommunen de ideella kvinnojouurer, till förmån för andra vårdkoncept som Attendo och Capio som är de enda som kan pressa priset.

Bild från Alla kvinnors hus i Stockholm. "Landets kommuner står nu inför ett val: att rasera eller förjuga relationen med de ideella kvinnojouurer".
 Foto: Annika Svane

Frelst från våld är en mänsklig rättighet, en värdnadefulla och ett samhällsintresse som ska tas i beaktning. De alla tre kommuner tar ett ansvar genom att samarbeta med ideella kvinnojouurer och tjejjourer som arbetar mot våld utifrån ett måkriterium. Till exempel kan socialtjänstens arbetslag komma till plats på kvinnojourens skyddade boende och betala per natt. De kan köpa kvinno- och tjejjourer för att kunna erbjuda och hjälpa

sin sitt arbete med våldutsatta kvinnor och deras barn, att omvärlden på personerna som arbetar med omskedet är stor, samt att våra relationer inte har varit påverkat från socialtjänsten. Grundförklaring om våld utifrån i utbildningar för relevanta yrkesgrupper. Mot bakgrund av detta får Botkyrka kommun här några varande exempel på hur de kan det på när lagen om offentlig upphandling (LOU) appliceras på en del av jourerna verksamhet, utan att onödiga politiker eller chefer överväg kommanderna. Att frågan inte behandlas med större respekt och seriösitet är ett tecken

Att konkurrensutsätta kvinnojouurer genom att skapa och stimulera en ny marknad är ett mycket ideologiskt beslut som får stora konsekvenser.

jämställdhetspolitiska mål att minska våld mot kvinnor ska uppfyllas. Det råder ingen tvekan om hur viktig kommunerna för arbetet att säkerställa möt och skydd. Nu ska ett arbete som utförs av det civila samhället sammanfokuseras för offentlig. Som alltid när två världar möts krävs lyhördhet och respekt och noggranna försöksverksamheter. LOU reglerar vilka könsmångfaldigheter måste upphandla ide som överstiger ett så kallat utskelivsked och har en upphandling ska de. Skedskedigen är om stöd och skydd på våldutsatta kvinnor ska betecknas som en "löp" som faller under LOU eller inte. Skedgen på området är eniga om att det rättsliga lagar är oaktat. Därför ligger motparten i den politiska ledningen. Att konkurrensutsätta kvinnojouurerna genom att skapa och stimulera en ny marknad är ett mycket ideologiskt beslut som får stora konsekvenser. Tydligt har vi den senaste tiden sett flera otydliga exempel i bland annat Botkyrka i kommun och Södermanlands län nu kommuner. Tillgått omväg förda reseröringarna vi att tillämpa med en av våra kommuner att överlägga Botkyrka kommun upphandling i förhållningstiden.

För det finns alternativ. I dag sker en historisk handskrivning i Sigtuna mellan kommunerna redens medförelse, Lucs Svansson 06, och Kvinno- och Tjejjourerna i Sigtuna ordförande, Marie Örnkvist och de tre kommunerna. Beslutet om ett så kallat löstare offentlig partnerskap (OPS). Överenskomelsen är den första av sin slag mellan en kommun och en ideell kvinno- och tjejjour. Den inkluderar en flouvsågar och långsiktig finansiering av jourerna grundverksamhet. Kommunen lyfter

Budskap: Gör inte jourerna till aktörer på en marknad- ingå samarbeten mellan kvinnojouurer och kommun baserat på partnerskap, ömsesidighet, kvalitet och långsiktig finansiering

Tidslinje

Politiken vaknar

Intervju med dåvarande civilminister **Ardalan Shekarabi** (S) i DN (2015). Budskap: ”Vi vill **ta fram en juridisk form för samarbete mellan offentliga sektorn och ideella sektorn**. Det civila samhället har en viktig roll i välfärden, men kan ha en större roll”.

”Kommersiella aktörer behövs i välfärden. Men vi måste kunna garantera en mångfald. Och det skapas inte av en upphandlingsmodell som slår ut ideella aktörer”.

Gemensamt offentligt uttalande:

Vi tror inte på offentliga upphandlingar när det gäller kvinnojourernas verksamhet och kommer ta fram en juridisk form för samverkan mellan kommun och jour. Civilsamhället måste bli ännu mer delaktigt i välfärden

Dagens system med upphandling fungerar inte för den ideella sektorn. Det civila samhället har en avgörande roll i välfärden, och nu ska vi säkerställa att det får fortsätta vara så.

DEBATT START NÖJE SPORT EXPRESSEN.TV KULTUR LEDARE VÄDER

Det civila samhället är avgörande i välfärden

Publicerad 63 jul 2015 04:30

Det är inte är rimligt att lika villkor ska gälla för ideella och ideburna organisationer som för det privata näringslivet. Dagens system med upphandling fungerar inte för den ideella sektorn.

Det civila samhället har en avgörande roll i välfärden, och nu ska vi säkerställa att det får fortsätta vara så, skriver representanter för regeringen, SKL, Roks och Unizon.

ANNONS

redbet

	MALMÖ FF
	REAL MADRID
1	13.00
X	6.40
2	1.24

IOP – idéburet offentligt partnerskap

- Fokus på samverkan och jämställt partnerskap.
- De idéburna organisationerna kan och får bevara sin särart och sitt oberoende.
- De offentliga aktörerna anpassar styrning och samverkansmetoder för att tillvarata den idéburna aktörens särart och mervärden.

Tillståndsplikt för skyddat boende

- 2018 Stärkta rättigheter för barn i skyddat boende
- 2020 Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende
- 2022 Stärkta rättigheter för barn och **vuxna** i skyddat boende

Socialstyrelsens kartläggning 2012 och 2019

- Minskning av ideella skyddade boenden från 71 procent till 54 procent
- Ökning av de privata boenden från 8 procent till 37 procent

Tack!

Kontakt:

info@unizon.se

www.unizonjourer.se

